

Budapest

József-körút 29. sz.

A KÍTARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Belyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kírtás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314 900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök,
Ilkey László székesfevárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f. f.,
Vécsey Frigyes máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatnak.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetnek.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetnek.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetnek.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetnek ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetnek.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az A), mint a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek

A »Kírtás« című hetenkint megjelenő lapot díjlanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Értesítjük a választmányi tagokat, hogy a f. hónap 16-ikára kitűzve volt választmányi ülést közbejött változás miatt *már szombaton, f. hó 15-én délután 6 órakor* fogjuk megtartani az egyesület helyiségeiben. Ezen változásról a választmányi tagok különben már írásilag is értesítve lettek.

E választmányi ülés kiválóan fontos leendő, mert meg lesz állapítva az ezidei rendes közgyűlés határnapja — valószínűleg márczius 31-ike — és mert az alapszabályok módosítására vonatkozó összes pontok megbeszélése és letárgyalása fog ezuttal már befejeztetni. Azért felette kívánatos, hogy ezen ülésre a választmányi tagok minél nagyobb számban megjelenjenek.

Felhívás tagjainkhoz. Az egyesület vezetősége csak a maga kötelességét teljesíti, amikor újból és újból felhívja a tagtársak figyelmét arra a körülményre, hogy mennyire fontos mindnyájunkra nézve a tagok számának gyarapodása.

Kötelessége ez az egyesület vezetőségének nemcsak azért, mert őreá van bízva az ügyek el látása, de főként azért, mert neki kell gondoskodnia

arról, hol, milyen módon és eszközökkel gyarapítsa a közöcs vagyont és a tagok előnyeit. Neki kell ügyelnie arra, hogy visszaesés ne történjék semmiféle irányban; neki kell minden igyekezetet kifejteni, hogy észrevegye mindazt, ami az egyesület életének fejlesztésére kívánatos.

Az egyesület vezetősége azonban csak úgy felelhet meg minden irányban ennek az igyekezetnek, ha kellő támogatásban részesül mindazok részéről, akiknek érdekében fáradozik. Mert ha a tagok maguk közömbösök a fejlesztés, a gyarapítás, a saját érdekeiknek előmozdítása iránt, akkor a vezetőség csak félmunkát végezhet. Ügynökeink nincsenek s így a tagok egyetemére háramlik az a kötelezettség, hogy az egyesületet, annak áldásteljes működését mindenfelé ismertessék.

Ismételten fordulunk tehát összes tagtársainkhoz azzal a kérelemmel, hogy igyekezetükben ne lankadjanak, hanem hogy a legutóbbi hónapok örvendetes tapasztalatain felbuzdulva, fokozott mértékben igyekezzenek szépen fejlődő egyesületünknek minél több tagot szerezni.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 10. számában kimutatott segélyösszeg 23.450 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 10. számában kimutatott segélyösszeg 16.086 korona 66 fillér

Betegsegélyek.

Lapunk 10. számában kimutatott segélyösszeg 6435 korona

Ujabb segély:

905. Radó Kálmán, máv. vonatmálhozó, Kis-Czell 60 korona

Közgyűlésünk előtt.

Igen rövid idő választ el bennünket egyesületünk működésének legfontosabb fordulópontjától, az évi rendes közgyűléstől. Az egyesület igazgatósága — nyert értesülésünk szerint — már igen rövid időn belül szándékozik ezt a közgyűlést összehívni.

Minden közgyűlés különös érdeklődés tárgyát képezi azoknál, akik egy vagy más tekintetben érdekelvők valamely egyesület, részvénytársaság stb. működésének, fejlődésének folyamatában. Ez az érdeklődés kétszeresen nagy mi közöttünk, a »Kitartás« egyesület tagjai között, akik nem csupán tagjai, de részvényesei is vagyunk a mi szövetségünknek. Kétszeresen nagy pedig azért, mert egyesületünk még mindig a gyermekkorát éli és mert tudvalévő dolog, hogy ez a kor az, amely az intézményeknek életrevalóságát vagy élhétetlenségét kimutatja. Ami meddő vállalkozás volt, rossz alapon ügyetlenül felépített tákolmány, az egy-két-három év leforgása alatt összeroppan s eltűnik, elenyészik; mintha itt sem lett volna. Ami ellenben mint az élet viszonyaiban gyökerező szükséglet, akként létesítetik és gondoztatik, hogy mindig a maga elé tűzött feladat magaslatán áll, az az intézmény virágzik és gyarapodik.

Amilyen manapság az élet, hát bizony kinevetik azt az embert, aki azt meri mondani, hogy ő létesít egy intézetet — pénz nélkül. No azt meg már épen bolondnak deklarálják, aki nagy tőke nélkül akarna bármiféle, de pénzzel segélyező egyesületet alapítani. A mi egyesületünk megteremtői merték ezt a furcsa dolgot elkövetni: merték egy pénzbeli segélyekkel kapcsolatos egyesületet alapítani — egy garas tőkepénz nélkül. És hogy ez a vállalkozásuk jogosult, hogy életrevaló volt-e, azt az elmúlt pár esztendőnek valóban szép eredményei eléggé mutatták.

Most ismét azon pont előtt állunk, hogy tudomást szerezzünk ezen fiatal egyesület életének további fejlődéséről. Hogy meglássuk, vajjon jó helyre hordtuk-e eddig is keservesen megtakarított garasainkat és hogy megnyugvást leljünk arra nézve, vajjon érdemes lesz-e nekünk itt tovább is áldoznunk a közös jótékonyt, a magunk javára? Most megláthatjuk, hogy milyen kezekre bíztuk közös ügyeink vezetését, csekélyke vagyonunk megőrzését.

Én, aki e sorokat írom, szintén szerény tagja vagyok az egyesületnek. Szintén azért léptem be, hogy amennyire szegénységemtől

telik, annyira igyekezzem családomnak sorsát a legnehezebb napokra biztosítani. Nehezen keresem azt a pár forintot, amit a »Kitartás«-ra bízok, hogy azt a családom majdani jóvoltára gyümölcsöztesse. De szívesen bízom, mert látom, hogy ezek a garasok jól vannak itt elhelyezve; tudom, hogy azok sem reám, sem az enyéimre nézve soha elveszni nem fognak. Ellenkezőleg, áldás lesz rajtuk valaha.

Ez az én bizalmam csak növekedik, amikor látom, hogy az egyesület vezetősége meghallgatja a tagok jogos kívánságait, figyelemmel kíséri az élet szükségleteit s ehhez képest segít, javít a helyzeten ott ahol lehet, és úgy ahogyan lehet. Csak természetes, hogy minden fiatal intézménynél idő kell hozzá, amíg a viszonyok oda fejlődnek, ahová azt a célszerűségi tekintetek megkövetelik. Így volt ez a mi egyesületünknel is és most, hogy a vezetőség kitanulta, kitapasztalta e pár év alatt, mi válik hasznára és mi kárára az egyesületnek, meg a tagoknak — most elkészítette mindama módosításokat, melyek az alapszabályok megváltoztatására vonatkoznak. Amelyek minden irányban ki fogják a tagok kívánságait elégiteni, sőt nemcsak a tagokéit, hanem azok kívánságait is, akik csak azért nem léptek be az egyesületbe, mert egy és más határozmánnyal nem voltak megelégedve. Az alapszabályok módosításának tervezetében alkalmam volt bepillantást nyerni és én, mint tag, örömmel közölhetem a többi tagtárssal, miszerint ez a tervezet, ha a közgyűlés által elfogadtatik, kiváló mértékben fogja a bizalmat növelni egyesületünk irányában. Nemcsak olcsóbbá teszi a tagságot, de olyan biztosítékot nyújt a jövőre nézve, amelylyel mindenki meg lesz elégedve. Nem vagyok reá felhatalmazva, hogy ezeket a változásokat már most közreadjam. Előbb az egyesületi választmány lesz hivatva felettük a maga véleményét kinyilvánítani; de annyit mondhatok, hogy nem csupán a magam óhajai közül látok többet megvalósítva, de a tagtársak igen nagy részének ismert kívánságait is.

Az évi rendes közgyűlésen, amelynek határideje lapunk legközelebbi számában fog közzététetni, minden tag megjelenhet, aki a folyó évi februári tagsági díját is már befizette. (Aki ugyanis tagsági díjaival több mint harmincz napos hátralékban van, tagsági jogokat nem gyakorolhat.) Hozzászólási és szavazati joggal mindamellett — alapszabályaink határozmányai szerint — csakis az egyesületi képviselők bírnak. Kivánatos, hogy minél többben legyünk jelen azon a gyűlésen, amely mindnyájunk örömére igen jelentős forduló-

pontot jelent ifju egyesületünk életében és hogy minél többen üdvözöljük ezt az intézményt akkor, amidőn az a maga áldásteljes működésének újabb jelentős korszakát kezdi meg.

T. A.

V á r n a.

— Történeti kép. —

Midőn Ulászló-Jagello, Lengyelország királya, 48 évi uralkodás után sirba szállt, idősebb fia, Ulászló, még alig volt tíz éves. Az uralomra vágyó lengyel oligarchia mit sem óhajtott jobban, mint a trónutód e kiskorúságát arra használni fel, hogy befolyását növelje, s állását megszilárdítsa. De a tiszteletreméltó Olesnicki bibornok minden igyekezetét felhasználta, hogy Ulászlót törvényes uralkodónak ismertesse el, s hogy az ifju kora iránti aggályokat is legyőzze, egy könyvet mutatott fel a rendeknek, melyet a krakkói székesegyház Nagy Kázmértól kapott s melynek czimlapja e nagy király koronázását tüntette fel, szintén zsenge korában.

Ulászló királylány választatván, anyjából és több egyházi és világi méltóságból álló tanács vezette az ügyeket nagykorúságáig, de anélkül, hogy helyreállithatta volna a rendet, melyet főképp a papság és nemesség versengései zavartak meg.

Nemsokára másnemű zavarok is élesztették a bonyodalmakat. Zsigmond császár és magyar király alig szerezte meg Csehországot, Magyarországra visszavonultában utközben meghalt, s halála előtt Albert főherceget jelölte ki utódjának Magyar- és Csehország trónjára. De a cseh rendek egy része nem nyugodott bele Albertbe, hanem a lengyel király fivérét, a még csak 11 éves Kázmért akarta elhívni a trónra.

Ulászló és a lengyelek örömmel fogadták az ajánlatot és Ulászló sereget gyűjtött, hogy fivére ügye támogatására Csehországba küldje. De a csapatok még át sem lépték a határt, mikor már Albert hatalmába kerítette Prágát és megkoronáztatta magát. Ulászló csapatai nem mertek szembeszállani a csehek tulnyomó erejével, s jobbnak látták döntő-ütközet nélkül visszavonulni. Ulászló ekkor töltötte be 15-ik évét, s a piotrkovi országgyűlés (1439) ünnepélyesen ráruházta most a kormányzás jogát.

Az Albert és Ulászló közt fennforgó viszály megoldása most már diplomáciai uton kísértetett meg. Boroszlóban 1439-ben összeültek a két ország hivatalos képviselői. Albert maga személyesen jelent meg. De a lengyeleknek azon ajánlatát, hogy a cseheknek szabad választás engedessék, Albert nem fogadta el, minek következtében a tárgyalások ismét fennakadtak.

Míg a helyzet bizonytalansága tovább is tartott, Albert a törökök ellen volt kénytelen menni, kik II. Amurat szultán vezetése alatt már Erdélyben és Szerbiában garázdálkodtak. De betegsége megakadályozta Albertet abban, hogy a török ellen sikerrel hadakozhassék. Elképven a katonái közt pusztító ragályt, Budára, s onnan Bécsbe visszasietett, de utközben meghalt.

Albert Erzsébetet, Zsigmond császár leányát vette nőül, de a házasság gyümölcse eddig csak két leány volt, a harmadikkal most volt várandós

a császárné. Férje halála után mindent elkövetett, hogy a magyarok hűségét és ragaszkodását megtartsa magának, de a helyzet olyan volt, hogy Magyarországot mindenfelől a török támadás fenyegette s ily körülmények között a kormányzás feladata erős kezeket követelt meg, minélfogva a közfigyelem Ulászló lengyel király felé fordult.

Hunyadi János hazafias lelke rögtön átértette Erzsébet helyzetét s Magyarországra nézve szabadságot csak a lengyel király segítségével látott. De hogy mindkét fél érdekeinek elég legyen téve, a helyzet megoldásának azt a módját ajánlotta, hogy a császárné nyujtsa kezét az ifju lengyel királynak. Erzsébet nem is ellenkezett, csak hogy a szive alatt hordott gyermek sorsát biztosítsa, s ehhez képest fényes követség indult Krakkóba 1440-ben, hogy a királyságot Ulászlónak felajánlja.

Ulászló csak kelletlenül egyezett bele a tervezett házasságba, mert Erzsébet jóval idősebb volt nála. Mindazáltal győztek a politikai tekintetek, s ő készen nyilatkozott már Erzsébetet nőül venni, midőn megtudta, hogy Erzsébet fiat szült, kit Lászlónak kereszteltek. Most már Erzsébet volt az, aki megmástitotta szándékát s hallani sem akart többé Ulászlóról, s fölhevta a magyar nemzetet fia jogai védelmére. Ulászló azonban ragaszkodott a korábbi megállapodásokhoz, s hogy követelésének sulyt szerezzen, egy hadsereg élén elhagyta Krakkót s Késmárkon át Buda felé tartott.

Hanem eközben már Erzsébet párthivei megkoronázták Szent István koronájával a gyermek Lászlót. S mivel Szent István koronájának oly szentséget tulajdonítottak, hogy e nélkül a koronázást is érvénytelennek nyilváníthatták, eleve gondoskodtak arról, hogy Ulászló elől a szt. koronát is Bécsbe szállítsák. Így állván a dolgok, Ulászló hívei kénytelenek voltak Szent István sírjából egy más koronát hozni napvilágra, s avval övezni Ulászló halántékát. De bár Hunyadi egészen Ulászló pártján állt, a nemzet szomorú jóslatokat fűzött ehhez a fordulathoz.

Az Erzsébet és Ulászló közt meghasonlott nemzet kebelében teljes erőből kitört most a polgárháború, melynek csak Cesarini pápai követ fáradozása vetett véget, ki megegyezést akarván létrehozni Erzsébet és Ulászló közt, reábirta őket, hogy Óváron találkozzanak és e találkozás következtében a béke meg is kötött, oly feltétel alatt, hogy Ulászló nőül veszi Erzsébet idős leányát, Lászlónak pedig visszazserzi Ausztria birtokát. E megállapodások után Erzsébet épen vissza akart térni Budára, mikor hirtelen meghalt.

Cesarini politikájának, melylyel az Ulászló és Erzsébet közötti kiegyezést megvalósította, célja volt az európai kereszténységnek a mindjobban fenyegető ozmán uralom ellen védgátat emelni. E feladat végrehajtására IV. Jenő pápa már rég Magyarországot és Lengyelországot szemelte ki. Ulászló kész volt a pápa sürgetésére megindítani a háborút, előbb azonban Frigyes császárhoz fordult támogatásért, de sem Frigyes, sem a német rend lovagjai nem adhattak segílyt s Ulászló csupán a magyarok és lengyelek közreműködésével volt kénytelen a háborút megkezdeni.

Am Hunyadi hősiessége és hadvezéri tehetsége ennek daczára diadalt diadalra aratott. 1443. július 22-én Budáról kiindulva, Zimonynál átkelt a Dunán 12,600 lovas élén, s behatolva Szerbiába, Nis faláig nyomult előre. Nyomában Ulászló és

Cesarini követték két napi járó távolságra, 20,000 emberrel. Murad szultánnak három hadoszlopa ütközött meg egymásután a keresztény hadakkal, de a törökök minden vitézsége megtört Hunyadi ügyességén. Murad kilencz zászló, 4000 fogoly és 2000 halott hátrahagyásával volt kénytelen visszavonulni. De Hunyadi nyomon követte, bevette Szófiát és a Balkán hófedett szakadékein át Filippopolnak vette útját.

A Traján kapujának nevezett hegyszoroson, mikor a törökök észrevették Hunyadi közeledését, egész éjen át vizet folyattak alá a hegyoldalon, úgy hogy reggelre kelve egész jégfal állotta útját a magyar lovasságnak. De Hunyadi vitéz katonái játszva győztek le minden veszélyt. Mindamellett a Traján kapuja elé érve, azt teljesen eltorlaszolva találták a törökök által, úgy hogy vissza kellett fordulniok, hogy a Slaticza nevű másik átjárót kísérték meg. Itt aztán december 24-én véres ütközet fejlett ki, melynél a magyaroknak az ellenségén kívül a hógörgetegekkel és a hegycsucsról folytonosan alázuhanó óriási szikla- és jégtömegekkel is küzdeniök kellett. De végre elfoglalták a hegyszorost s a magyar sereg a Balkán tetejéről üdvözölhette az eléje táruló mosolygó virányokat.

Tudjuk, hogy Ulászló a fényes győzelmek dacára, hiába várva a szövetségesek által megígért segédcsapatokra, Hunyadi és Brankovics György tanácsára hajlandónak mutatkozott békét kötni. A béke meg is kötött Szegeden 1444. július 15-én tiz évre, oly feltétellel, hogy Oláhország Magyarországhoz csatoltatik, s a szultán 70 ezer arany váltságdíjat fizet elfogott vejéért, Mahmud Cselebiért. Az ünnepélyes szerződést mindkét fél esküvel erősítette meg.

Mennyi keserű csapástól, mennyi vérontástól menekedett volna meg az ország, ha a szegedi szerződés érvényben marad! De tiz nap sem telt bele s már Ulászló a pápa ösztönzésére ujjal a Szentháromság, szent István és szent László nevére esküdött meg, hogy a törökökkel kötött szerződés érvénytelen, s hogy szeptember 1-én újra megkezdik Erveny ostromát. A példátlan hitszegés rettentően boszulta meg magát. Várna az örökre intő tanulság, hogy az erkölcsi rend nem sérthető meg anélkül, hogy a megtorlás szellemeit ki ne hívna.

Az érvelés, melylyel Cesarini pápai követ az esküszegést támogatta, az volt, hogy Magyarország nem köthet békét a törökkel a Vatikán és a keresztény hatalmak hozzájárulása nélkül. Hosszas és szenvedélyes vita után végre Hunyadi is rá hagyta vétetni magát.

Az új egyesült magyar-lengyel had tizezer emberrel indult a török ellen, s kétezer szekér követte nyomon.

Nikápolyban Drákul oláh vajda csatlakozott még a sereghez ötezer emberrel, bár alig küzdhetette le gyászos előérzeteit, melyeket egy bolgár nő jóslatából merített s melyeket megerősíteni látszott egy megdöbbentő természeti tűnemény: t. i. közvetlen a szerződés megszegése után egész Magyarországot irtózatoss földrengés reszkettette meg.

Az új keresztések végigvonultak Bulgária sikkjain, élén Hunyadi hármezer magyar lovassal, utána Ulászló s végül a keresztések, kik mindenütt utjokban feldúlták és kifosztották a görög és bolgár templomokat. Épen Várnánál táborozott a lengyel-magyar sereg, mikor a rémitő ujság jött, hogy Murád

felkerekedett Ázsiából és negyvenezer emberrel már Európába tört be. Szemben az egri és váradi püspökök tanácsával, kik sürgették, hogy szekérsánczokkal vegyék körül a táborn, Hunyadi előnyösebbnek vélte nyílt harczmezőn ütközni meg. A magyarok a jobbszárnyat képezték Magyarország nagy fekete lobogója alatt, míg a lengyelek szent László lobogóját emelték magasra. A királyt magát a Báthory István által hordozott szent György zászlója alatt ötven főnemes vette körül.

Murad janicsárjaival a centrumban foglalt helyet, előtte karókkal védett árok, melynek szélén kopjára tűzve a megszegett szerződés emelkedett magasra. Ugyanabban a perczen oly erős szélvihar kerekedett, hogy a magyar sereg zászlóit foszlányokká tépte a királyén kívül. Babonás félelem vett erőt ennek láttára a magyarokon, s kínos sejtelmek közt várták a harcz megkezdésére adandó jelt.

1444. november 11-én, szent Márton napján, a próféta futását követő 848-ik Redzseb hava 9-ik napján történt az emlékezetes csata, melynek emlékét örökre fogja hirdetni a magyar és lengyel történelem, mint elrettentő példát. A harczot az ijászok kezdték meg, kiknek nyilai alatt elsötétedett az ég, majd meztelen fegyverrel rohantak egymásra. Karadsa beglerbég megöletett s csapatai nemsokára futva szóródtak szét. De Murad fohászt intézett az éghez, hogy engedje neki a győzelmet, s rendithetlennül kitartott helyén. Am Ulászló is, Hunyadi tanácsa ellenére, mind közelebb férközött lengyeleivel a vezér sátrához. Látva ezt Murad, rákiáltott janicsárjaira: »Szakítsátok el az átkozottat kíséretől, s akkor támadása vesztére válik. Ha közelünkbe ér, mint megsebzett vad fog ránk rohanni, akkor aztán váljatok szét s egy szempillantás alatt fogjátok körül, öljétek meg s Isten és a próféta előtt kedves dolgot fogtok cselekedni.«

Eközben Ulászló vakon rohant előre; de lovát egy kardcsapás megsebezte s lefordult róla. Most egy Khodsa Khazer nevű öreg janicsár leszelte fejét s kopjára tűzve felmutatta A magyarokon páni rémület vett erőt e látványra; eszeveszett futásnak eredtek; Hunyadi hiába próbálta visszatartani a szaladókat, végre kétségbeesve a csata elvesztése miatt, maga is futásban keresett menedéket. Az esetek közt volt az egri és nagyváradi püspök, Báthory István, s maga Cesarini pápai követ.

Mikor a véres győzelem után Murád Azeb bej kíséretében végig lovagolt a holttetemekkel borított csatatéren. így szólt: »Nem különös-e, hogy az egész sereg csupa ifjából áll, egyetlen öreget sem látni köztük?« Mire Azeb bej így felelt: »Ha csak egy öreg is lett volna köztük, nem kísérelték volna meg ez örült vállalkozást.«

Kétszázötven, drágaságokkal megterhelt szekér lett a győző zsákmánya. Lengyelország pedig épen pótolhatatlan kárt szenvedett, örökre elvesztvén a korona levéltárát, mely Ulászló kocsiján volt elhelyezve. Murad azonnal hirül adta diadalát Egyiptom szultánjának, s hogy jobban megértse, milyen vasembereket győzött le, 25 óriás termetű huszárt és pánczélost küldött tetőtől talpig fegyverben, vállaik felett megerősített szárnyakkal, kiknek csudájára Ázsia és Afrika minden részéből összesereglettek a népek. Azonkívül Murád a király fejét is mézben kikészítve elküldte a brussai kormányzónak. Ez miután megmosta a főt a Nilufer vizében, lánksa tetejére szurva diadallal hordoztatta végig az utcá-

kon, mint egykor a parthusok Crassusét. Így lett vége az alig 21 éves, szerény és komoly, népszerű és nagytehetségű királynak, kitől sokat várhattak volna népei, ha nem hallgatva a pápa tanácsára, adott szavát meg nem szegi. Várna gyásztere az isteni gondviselés intő ujja, hogy a politika tényei is a közmorál és a történelem örök logikája meg-ingathatlan törvényei alatt állanak, melyeknek megsértése önmagában találja kegyetlen bünhődését.

Háboru tengeri nyulakkal.

Valóságos háboru folyik már évek óta Ausztrália különböző részeiben a tengeri nyulak ellen. Nekünk, európaiaknak csaknem tréfának tűnnek fel ez az állítás, ha komoly tények s valóban meglepő számok nem igazolnák. Uj-Zélandból például hivatalosan írják, hogy 1901-ben több mint 1,000.000 hold legelő pusztult el a tengeri nyulak miatt, hogy ugyan-ebben az évben a kivitel közel 10 millió forinttal kevesebb lett, habár 3 év alatt több mint 300 millió tengeri nyulat öldöstek le. Viktória államban már 1879-ben 13.000 forintot vettek fel az állam költségvetésébe a tengeri nyulak irtására s ez az összeg évről-évre emelkedett, 1895-ben már elérte a 800.000 frtot. Uj-Dél-Wales állam öt év óta évenként körülbelül egy milliót adott ki. Dél-Ausztrália kormánya 1900-ban 1,000.000 forintot szavazott meg a tengeri nyulak irtására, Uj-Zéland 600.000-et. A magánosok által kiadott összegek még nagyobbak. Valóságos hadi budget ez a gyér népességű államokon. De legjobban bizonyítja a háboru jellegét az a körülmény, hogy a mult évben Uj-Zéland kormánya a délre fekvő Mackenzie-földre a földművelési miniszter vezetése alatt valóságos nagy expedíciót küldött ki, melynek egyedüli célja az volt, hogy a szigeten mesterséges gátat állítson fel a tengeri nyulak terjeszkedése ellen.

E háboru pusztítását sok tény mutatja. Dél-Canteburyban a Tasman-folyó mellett s Monut-Cook közelében több mérőföldön minden növényzet teljesen tönkre ment, habár a folyó itt 3—4 klm. széles. A Milaski folyam mellett a hidakon, még a vasutaknál is, külön kaput állítottak fel a tengeri nyulak ellen s a kapukat éjjel bezárják s nappal szigoruan őrzik. A kiírtott tengeri nyulakért díjat fizetnek, mind hiában! Ragadozó madarakat hoznak be messze vidékekről, egyes városok külön vadásztületeket szerveztek, a vetések környéke tele van leshelyekkel és sülyesztőkkel; mindamelllett a tengeri nyulak, melyeket melleleg mondva alig 50 éve hoztak ide Európából, oly óriási mértékben szaporodnak, aminőre példa nincs és nem volt sehol.

A sajtóságos háboru, akár nálunk a filloxera ellen folytatott, szintén oly óriási költségekbe kerülő védekezéssel hasonlítható össze, a legutóbbi időben kedvező fordulatot nyert az ausztráliai lakosokra nézve. Egy híres francia tudós állítólag igen hatásos szert talált fel a tengeri nyulak ellen, bizonyos ragályos betegséget honosítván meg közöttük, mely feltétlenül megöli, de más állatokra ki nem terjed. A tengeri nyulakba beoltott betegség oly annyira ragályos hogy ha egy tengeri nyul csak érintette is a betegségi anyagot tartalmazó ételt, a többi állatok is rövid idő alatt elpusztulnak, habár a háziállatok ugyanazt az ételt veszély nélkül meg-

ehetik. Az eddig tett kísérletek sikereseknek mutatkoztak s Uj-Dél-Wales állam már is 200.000 forint jutalmat szavazott meg a feltalálónak. — Viktória államban és Tasmaniában kísérleteket tettek a beoltással s egy külön területre bezárt, 800 darabból álló tengerinyul-csoport tizenhét nap alatt teljesen elpusztult. Uj-Dél-Walesben a tengeri nyulak pusztításainak legjobban kitett vidéken egy pár beoltott tengeri nyul érintése folytán 500 hold területen három hét mulva alig maradt már ily állat mutatónak. Egy más bekerített helyen 460 tengeri nyulból csak 7 maradt életben s azok is elcsenevésztek, holott a házi állatok, habár ugyanazon anyaggal oltották be, sértetlenek maradtak. A kormány külön hivatalnokokat küldött ki, hogy az oltásokat a szükségesnek látszó helyeken gondosan végrehajtsák.

Ausztrálián kívül Kaliforniában s az Egyesült-Államok nagy nyugoti síkságainak egyes részeiben szintén rendkívül nagy pusztításokat okoznak a tengeri nyulak, habár ily valóságos háboru folytatni ellenök nem szükséges. Az amerikai kormánynak jelenleg még sokkal több baja van a verebekkel, melyeket nagy szenvedélylyel üldöznek. Az amerikai kormány különben most már óvatosabb s nem engedimeg a madarak s emlősállatok behozatalát Európából, kivéven a szelidített állatokat s amelyeket kiállításokra szántak.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A hét krónikája.

Nocsak, jó magyarom! Járja még a rigmus?
— Hogyne járná uram? 'Sz tudjuk, mi a virtus!
Az illik magyarnak, ha anzágol nagyot,
Meg ha leszedi az égről a csillagot!

Illik neki szörnyen a nagyzási kórság!
Mert azt hiszi balgán, hogy a nyomorúság,
Mi lerí képéről, nem lesz szembetünő,
Fényes sallangokkal ha teli a külső

Most is mi hir járja... Épitettünk házat,
Országlásra valót. És mivel a látszat
Azt kívánta tőlünk, hogy itt is tüntessünk —
Ösi virtus szerint mindjárt nagyba kezdtünk.

Olyan nagyba biz' mi, hogy a világ bámul
S el van ragadtatva e czifra csodátul.
Hát még a szép ára... Ez ám csak a virtus —
Aki ilyent megbir, dehogy lehet koldus!

Kilencz millióban történt meg az alku.
És mire elkészült az utolsó kapu —
Épen dupla summa mászott volt be rajta.
... Ennyi pénzbe nálunk nem került még pajta!

De most jön a java. Ahogy minden kész lett
S a hureczkodásról gondoskodni illett —
Véletlenül történt, hogy azt is megnézték,
Milyen hát belülről ez a drága készség?

És csodák csodája! Mi lett vége ennek?
Hogy a remek házunk jó lehet mindennek,
Csak nem országháznak... Nesze neked virtus!
Itten böngészd ki most, mi a legjobb rigmus!

Allam munkásának, millió családnak —
Dehogy jut egy morzsa a sok éhes szájnak.
Csitt! Első a virtus!! S rendeli keményen:
A koldustarisznyán selyemhimzés légyen!

*

Benn vagyunk a bőjtben. Közeleg a nagyhét.
Sok ember aggódik, milyen lesz a husvét.
Fizetésemelést hoz-e a Megváltó —
Vagy a hatalmasabb földi protekció?

Csak te remélj bátran, derék embertársam.
— Nagy gyakorlattal bírsz ugyanis a várásban —
De ha csak Megváltó a te protektorod:
Remélhetsz tovább is — mert ez a te sorod.

*

Három éve immár, hogy az erős angol
Fojtogatja a burt. Mert csak ott barangol,
Hol ellenség nincsen. És ha néha téved —
A búrok golyója hamar üt rajt léket.

Kitchener jelenti, hogy az utolsó búrt
Készül már elfogni. Lelőtt és agyonszurt
Pedig köztük annyit, hogy nincs szeri-száma:
S mehetne tán haza — nem holnap, de máma.

»Halt! Tessék maradni! Nem lehessen tudni...
S különben is szépen csak ön tud hazudni...«
Jól sejtette Kitchner. Mert a megölt búrok
Megint feltámadtak és szűkül a hurok

Angol torka körül. Olyan verést kapott,
Hogy kinjában London a földbe harapott.
— Boszut! liheg John Bull s ver czilindert földhöz.
Csak egy vigasza van: hogy sok lud disznót győz.

Igaz biz ez nagyon, hallod kedves John Bull!
(Akkor győzzél mindég, mikor májad kihull.)
De hogy kettőtök közt te lennél a liba —
Magad sem hiszed el... Nem vagy oly ostoba.

Krumply Kristóf s. k.

A kecskeméti vasuti árvaház javára ujab-
ban a következő adományokat vettük, mint *Somody*
Imre vál. tag gyűjtését:

Várady Károly máv. pályafelügyelő	—10
Csehi Bertalan máv. alkalmazott	—20
A lapunk 10. számában kimutatott összeg ...	435.48
Eddigi összes gyűjtésünk	435.78

A mentés. Két jóbarát, akik régen vágyakoz-
nak már valamelyes rendjelre, az utcán találko-
znak. Az egyik kérdi:

— Mondd, barátom, hogyan szerezhet magá-
nak az ember egy rendjelet?

— Valami jelentékeny dolgot kell tenned.

— Ha például megmentettem valakinek az
életét?

— Hm, ez már valami. Tényleg megment...

— Igen, egy tüzesetnél.

— Kicsodát?

— Önmagammat. De azt hiszem, ez nem felel meg.

— Igazad van.

Szünet.

— Volna egy ötletem... Tudsz uszni?

— Milyen kérdés! Természetesen!

— No, akkor lehetne valamit csinálni. Te be-
ugrasz a vízbe, én megmentlek és rendjelet kapok.

— Szép, szép... te kapsz, de én? Talán
jobb volna, ha te ugranál a vízbe.

— Ez nevetséges. Hogyan kapok akkor én
rendjelet?

— Látom már, hogy nem lesz a dologból
semmi... De nézd csak ott azt a halászt a csónak-
ban... ha félrelépne és a vízbe...

— Igazad van. Hm, hát ha a csónaknak ezt
a kötelét ide-oda rángatnók?

— Szegény ördög sok vizet fog nyelni...

— Nem baj. Majd megmentjük.

— És rendjelet kapunk.

A két barát hallgat. A dolog nem volt könnyű.
Mert hátha rájönnek? De a rendjel, az mindenre
képes. Egy gyors mozdulat, egy kiáltás és a szegény
halász eltűnik a vízben. Több ember, aki hallotta
a kiáltást, lefelé szalad a parton. A két barát is.
Hamar levetkeznek, de... Egyszerre a part közelé-
ben feltűnik a halász alakja. Csak derékig van a
vízben és hatalmas tempókkal igyekszik a part felé.
Borzasztó dolog! Egy fél percz múlva eléri a partot,
oda a rendjel, és hiába terveztek. Ez a gondolat
surrant át a két barát agyán, amikor összenéztek.
A halász nem uszhatik önmaga ki. Meg kell »men-
teni«. Egy ugrás... és a következő pillanatban a
két »mentő« a vízben van a halász mellett. A leg-
főbb ideje volt, mert még három lépés és elérte
volna a partot. A halász karja alá nyulnak és bel-
jebb viszik a vízbe néhány lépéssel, hogy a mentés
nehezebbnek tűnjék fel. A halász segítségért akar
kiáltani.

— Hallgass! — mondja az egyik — száz
frankot kapsz.

— Ha nem hallgatsz, megfojtlak — mondja
a másik.

Egy percz múlva a két jóbarát az összegyűlt
tömeg éljenzése közben partra ér a halászszal.

Nyolcz nap múlva rendjelet kaptak.

Természeti csodák. A Linus II. nevű amerikai
lóról, mint természeti ritkaságról nemrég sokat irtak
a lapok, elmondván, hogy ennek a lónak sörénye
334 centiméter, farka pedig 486 centiméter hosszú.
Mint egy szaklap írja, a paripa ezt a kiváló tulaj-
donságát apjától Linus I.-től örökölte, melynek szín-
tén imponáns sörénye és farka volt. Azelőtt az ilyen
lovat nagyurak használták, különösen ünnepies al-
kalmakkor. Így a római Kolonna hercegi családnak
egy fehér lova volt, melynek három ölnyi sörénye
és ugyanolyan hosszú farka volt. Ennek a lónak
festett képét 1844-ben még látni lehetett a Kolonna-
család marinói kastélyában. A hosszú szőrű lovak-
kal ellentétben, teljesen szőrtelen lovakat is ismer-
ünk és a lipcsei képes ujság 1892. márczius 3-iki
számában látni lehet ilyen teljesen szőrtelen, tapir-
hoz hasonló lónak a képét. Ez a ló nyugati Ameriká-
ban született és még a farkán sem volt szőre;
láttak ilyet Ausztráliában is. Miklucho-Maclay orosz
természetbúvár Queenlandban oly ember-családot
talált, melynek tagjai teljesen kopaszok és szőrte-
lenek voltak, csak a szemöldökük volt kevés szőrrel
fedve. Viszont az ajnók oly szőrösök, hogy a hátuk
vadállatokéhoz hasonlít, ami különben Európában
sem ismeretlen. A történelem tanubizonyossága szerint
a merovingi dinasztia tagjainak, oly sörényük volt
a hátukon, hogy lónak vagy vadkannak sem különb,
mint egy középkori költemény el is dicsekedik vele.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Márczius 15.

Mündéri álmok bűvös ragyogása
 Betölté fáradt, csüggedt lelküket,
 Hogy ébrenlétben bús szemük meglássa
 A sok bálványt, mit a gőg ültetett.
 A bátrát gyávaság bilincsbe verte,
 Az észet legyőzve — butaság heverte!

Egy ezredévi harcznak ez jutalma?
 — Felvillant minden agyban a harag —
 Hogy annyi hősnék véráztatta halma
 Mögöttük vádként egyre elmarad!
 Feljajdult, ha porát csak szél veré fel:
 S most idegen uralja, rajta lépdel!

És egybeforrt e haza minden népe,
 Egymást ölelve pór, úr, a szegény.
 Szabadság lett legdrágább oltárképe,
 A szeretet a legnagyobb erény!
 S áldozni mentek együtt egy oltárra,
 Mely oly soká volt elhagyott és árva.

Bármennyi vér tapadt hozzá: a járom
 Lehullt, a bálványt dönté röpke szó.
 Szabadság — zúgott végig — mindenáron!
 S ha egy betűje száz halált hozó!
 »Hazádnak rendületlenül« járt szájról-szájra:
 Dicső multunk feltámadását várta!

Azóta szent a nagy napok emléke,
 Viharban edző, búban biztató;
 Nem ernyedünk, ha ránk derül a béke,
 Nem félünk, bármi vést hoz a való.
 Őrt áll a mult, bár jeltelen a sirja:
 Jövönket benne őrzi, véle bírja.

Turtsányi Vilmos.

Poste restante.

(Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

Leesy könyörögve fordult hozzánk.
 — Oh uraim, csak még ezen az éjjelen enged-
 jenek itt maradnom! Legyenek nyugodtak, hogy
 nem fogok kísérletet tenni a szökésre.
 — Nem lehet — viszonzá Burton határozottan.
 — Legyen hát, amint önök akarják. De azt
 csak megengedik, — mondá zavarral — hogy a
 gyermeket is magammal vigyem?
 — Hát az is itt van?
 — Hol lehetne másutt?
 — Nagyon természetes, hogy nem hagyjuk itt
 magára.
 — Akkor lehozom — felelte a leány, és előre
 sietett, fel a padlásszobába. Mi mindenütt utána.

A földön egy szalmazsák volt, azon feküdt a
 gyermek.

— Tehát itt tartózkodtak?

— Igen. Akkor is itt voltunk, mikor néhány
 nap előtt átkutatták a házat Scott asszonynyal.
 Nagyon féltem, hogy ránk találnak, de akkor nem
 jöttek ide.

— És a gyermek jól érezte magát itt?

— Sokszor igen nagy fáradságba került le-
 csitítani, de többnyire csöndes volt szegény. Né-
 zék, most is milyen szépen alszik!

Az alvó gyermek láttára Burton is ellágyult
 kissé, talán saját gyermekére gondolt. Az előbbinél
 sokkal szelidebb hangon kezdte:

— Nem bánom, nem akarom a gyermek álmát
 megzavarni. Az ő kedvéért beleegyezem, hogy még
 ezen az éjjelen át itt maradhasson; de a szoba
 ajtaját reggelig be kell zárnom.

— Amint tetszik.

— Még valamit óhajtának öntől tudni.

— Kérdezzen.

— Mondja meg nekem, ennek a gyermeknek
 ön az anyja?

Leesy néhány pillanatig csodálkozva nézte
 Burtont, azután pedig szinte megvető pillantással
 mérte végig.

— Nem értem, hogy jön erre a gondolatra
 — kezdé kipirosodott arcával — ha tudja, hogy
 még hajadon vagyok. Az ilyen kérdés nemcsak
 felesleges, de illetlen is.

— Bocsásson meg kisasszony, — felelte Burton
 kissé restelkedve — ha ön eddig nem viselte volna
 magát oly titokszerűen, bizonyára nem mertem volna
 ezt a kérdést koczkaztatni.

Leesy nem felelt semmit, hanem az alvó gyer-
 mekhez hajolva, annak arcát ezirógatta.

— Menjünk — szoltam most én közbe.

Leesynek jó éjt kívánva, Burton rázárta az
 ajtót. Közvetlenül a padlásszoba mellett helyezked-
 tünk el egy szobában. Alvásra természetesen nem
 gondoltunk. Beszélgetni kezdtünk.

— Végre mégis kézrekerítettük.

— Ideje is már, elég régen üldözzük.

— Én fogadni mertem volna, hogy ma el nem
 menekül.

— Honnan tudta oly biztosan?

— Mikor öntől hallottam, hogy a villában
 kísértet jár, meg voltam róla győződve, hogy az nem
 lehet más, mint Sullivan Leesy.

— Miből következtette, hogy éppen ő és nem
 más a kísértet?

— Mert neki nagyon is érdekében állott volna
 kerülni ezt a helyet, már csak azért is, hogy a
 gyanút távol tartsa magától. Ha Leesy férfi volna,
 azóta rég Kaliforniába szökött volna, vagy akár
 hová máshová, de itt semmi esetre sem marad. A
 nők azonban olyanok, mint a madarak. Sohasem
 távoznak messze fészektől, ha mindjárt tudják is,
 hogy ott leselkedik rájuk a héja. A nő sem tud
 attól a helytől elszakadni, ahová gyöngéd érzelmek
 vagy emlékek fűzik. Mindamellettsajnálom ezt a
 leányt.

— Én talán még jobban, mert tapasztaltuk.

hogy önérzetes és büszke, műveltsége is nagyobb, mint hasonló állású leányoké és képes lett volna magasabb társadalmi állást is betölteni s éppen ezért nem lehetett megelégedve sorsával, hanem feljebb vágyott. Az bizonyos, hogy a szerencsétlen Henryt határtalanul szerette, és még most is a legnagyobb szerelemmel ápolja emlékét.

— Igen ám, — vetém közbe — de ha oly határtalanul szerette, hogyan lett volna képes őt meggyilkolni?

— Azt én nem is állítom; arról én egyáltalában nem vagyok meggyőződve, hogy ő a tettes. De majd ha egyedül beszélek vele, talán sikerül az igazságot napfényre hozni.

— Azt gondolja, hogy volt neki tudomása a gyilkosságról?

— Igen. Különben tőle mindent meg fogok tudni, ami erre az ügyre vonatkozik, azután pedig aszerint irányítom további lépéseimet.

— Nem-e volna jó Argyll urnak is elmondani a történeteket?

— Mindenesetre értesíteni fogom őt is, ámbar az ilyen közlések ott nagyon vegyes benyomást gyakorolnának.

— Mit akar ezzel mondani?

— Csak azt, hogy vannak emberek, akik a legkisebb bizonyíték nélkül is önt tartják a tettesnek.

Fölugrottam, mintha kígyó mart volna meg. Szemeim Burtonra meredtek, de nem voltam képes egyetlen szóra sem.

— No csak ne ijedjen meg, — mondá mosolyogva — én nem vagyok oly rossz véleménynyel ön felől; ezt csak azért mondtam, hogy figyelmessé tegyem.

— Honnan tudja ezt a szörnyű gyanúsítást!?

(Folyt. köv.)

Egy álom.

A »Kitartás« eredeti tárczája.

Hiába no, nehéz az élet.

Érzi ezt az ember ébrenlétében, érzi álmában. Érzi mindig és mindenütt, mert ez a kíséző nem marad el a sarkából; soha, semmi körülmények között.

Igy esett meg velem is az alábbi dolog. Hadd mondok el a magam egyszerű, keresetlen szavaival azoknak, akiket érdekel az ilyesmi. Mert bizony nagy igazság van abban, amit elmondandó lések. Álmom volt. Olyan éber, olyan hosszú álom, hogy akár valóságnak is beillett volna.

... Kőfaragó voltam; ez volt a mesterségem, ez volt az életpályám. Dolgoztam, fáadtam izzó napfényben, dermesztő hidegben. Véső és kalapács voltak az elválhatatlan barátaim, az én leghivebb társaim kora reggeltől késő estig.

Egyszer láttam, hogy arra hajt a szolgabíró. Uri hintóját csak úgy röpitette a két sárga paripa, ő maga meg kényelmesen hátradőlve ülésében, adta ki magából a füstöt, mint egy kémény.

— Miért nem lehetek én is szolgabíró? Miért nem lehetek én is ur és élhetek kényelemben?

... És lettem szolgabíró.

Akinek minden hónapban jelentést kellett tenni az alispánnál a folyó ügyekről, miegyébről. És akinek az alispán ismételt megüzente, hogy: most nem fogadhatom, várjon későbbre.

Dühös lettem. Ez hát az az uraság? Az a nagy kényelem? Azután morfondéroztam magamban:

— Miért nem lehetek én is alispán? Miért nem parancsolhatok én is a szolgabírónak?

... És lettem alispán.

Akit szidott a vármegye, a közgyűlés, mint a bokrot, mikor »kormánypárti« ize volt intézkedéseinek. És akit udvariasan bár, de annál csipősebben lehordott a főispán, mihelyt olyas rendelkezést adott ki, ami »rebellis« színezetben tűnhetett volt fel.

Most már még dühösebb lettem. Így vagyunk? No hát csak azért is leszek főispán!

... És lettem főispán.

Minekutána pedig főispán valék, azt hittem, hogy no de most már azután igazán ur vagyok. Az ám! Az első audiencián a miniszter nem fogadott, a másodikon meg azt mondta, hogy nem használhat, mert nincs eléggé »erélyes« kezem.

Ejnye, aki országos vásárja van a dolgának! Hát még itt is csak úgy bánnak az emberrel? No várjatok, legyek csak magam a miniszter!

... És lettem miniszter.

Az ujságok első nap dicsértek, második nap mindennek elmondtak, ami ellenkezője a becsületes embernek. A képviselők változatosság okáért egyik nap ostobának, másik nap bárgyunak, harmadik nap tökfilkónak neveztek. A király meg azt mondta rólam, hogy igen derék ember volnék, ha ... izé ... igen, egy kicsit izé nem volnék.

Ugy? Igen? Izé? ... Meg miegyéb? ... Most már azután nem morfondéroztam, hanem egyenesen király akartam lenni ... Majd adok én nektek!

... És lettem király.

De jaj a szegény királyoknak! Jaj az ő fejüknek! Annyi gond, annyi dolog, annyi töprengés országok sorsának intézésénél, emberek bajainak orvoslásánál! ... Szegény királyok, akik szolgáló vagytok a ti nagy és fényes állástoknak, nem irigyellek benneteket. Hanem el-el erről a földről, erről a sártekeről, ahol a leghatalmasabbak is oly szegények, a legerősebbek is oly gyöngék ... El a fellegek fölé, magasra, minél magasabbra!

... És lettem nap, mely szemébe tűz királynak, koldusnak egyaránt.

Amint így ragyogok és büszkélkedem, hát csak jön ám egy ostoba felhő és úgy eltakarja az arcuzatomat, hogy majd megpukkadtam dühömben. Ez is lehetséges? No jó, majd akkor én leszek az a felhő, amelyik még a napsugarat is megfojtja!

... És lettem felhő.

Amikor egyszer csak nagy szél kerekedik és úgy odavág egy hatalmas sziklához, hogy ezer rongyra szakadtam széjjel.

Hát mivel a szikla mégis csak a legerősebb, legyek én az a szikla!

... És lettem kőszikla.

Daczoltam széllel, daczoltam viharral. Az idő vasfoga is csak töredezett, amikor rajtam akarta kipróbálni a maga erejét.

Ám egyszer hallok valami kopogást a lábaimnál. Lenézek, hát látom, hogy egy ember, akinek véső és kalapács van a kezében, ugyancsak szedi és tördeli le a darabokat a testemről.

Egy kőfaragó volt.

... Én pedig felébredtem. És imára kulcsolva kezeimet, hálát adtam a Mindenhatónak, hogy kőfaragóvá engedett lennem.

Mert mégis csak én vagyok a leghatalmasabb.

Kisfaludi Puha József.

Az én nyaralásom.

— A »Kitartás« eredeti tárczája. —

Írta: **Máv Zakariás fia.** (Folyt.)

Nem telt bele nyolcz nap, s a kakasfalvai kirándulás napja elérkezett. Mi pedig elindultunk. Már az asszony, meg én. A gyermekeket régi szokás szerint a cselédre bíztuk. A cseléd viszont még régibb szokás szerint a bakájára bízta a felügyeletet. Hogy mi volt ezért a baka fizetése, ahhoz senkinek semmi köze. Aki tudja — úgy is tudja, aki meg nem tudja, annak ez nem kötődik az ormányára.

Utazásunk ezuttal sokkal könnyebb volt. Én nem vittem kosarat, feleségem Czinege ő nagyságát hagyta otthon. A villamos kocsikázás elmaradt és vele a »makkhetes« bora is. Ennek daczára pontosan értünk a pályaudvarra. És ennek daczára megtörtént velünk az a furcsa dolog, hogy a feleségemmel együtt minden további baleset nélkül egyszerre érkezünk Kakasfalvára.

Itt, az állomási kijáratnál Hunyadi Izor ur mutatkozott be nekünk.

Gyerek koromban nagyon lelkesedtem a Hunyadiakért s e név hallatára önkéntelenül a kalapomhoz kaptam. De annál is hamarabb kaptam vissza a kezemet, amint életemnek ezt az első élő Hunyadiát jobban szemügyre vettem. Végig néztem rajta. Legelőször az orrán vettem észre a családi jelleget. Nagynak volt olyan, mint Mátyás királyé, de sokkal kampósabb, amit annak tulajdonítottam, hogy a ránehezédő súlytól az idők folyamán lekonyult. A további vizsgálatnál teljesen világos lett előttem a törökök ijedelme és esze-veszett futása, mikor a Hunyadiakat látták.

A hosszú időkre biztosított béke daczára és a kitünő közbiztonsági viszonyok mellett is csak némi óvatossággal fogtam vele kezét. A további társalgás folyamán azonban szinte resteltem előbbi ijedtségemet. Mert amint Hunyadi ur megtudta szándékunkat, szeretetreméltó készséggel harmincz nyári lakás címét tartalmazó nyomtatott ívet adott át, és csak potom 3 forintot kért érte az önköltségek fedezése végett. A három forintot átadtam, Hunyadi Izor ur pedig további szolgálatait ajánlva, lekötelező kézszerítással vett tőlünk bucsut.

A jegyzéken elsőnek Bunkó János telkesgazda háza kínálkozott az Ibolya-utczában. Feleségemnek a gazda neve és az utca elnevezése mindjárt megtetszett. Az ut oda már kevésbé tetszett neki; de nekem is. Széles vízmosásféle volt, melynek csak a közepén lehetett járni — már akkor, amikor. Mert most bizony a sok nagy és még nagyobb pocsolya nem igen tette ezt kívánatossá. Illatot is éreztünk. Hanem eléggé különös, ez az illat cseppet sem hasonlított az ibolya illatához. Az igaz, hogy utunk árnyékos volt. Mindkét oldalról dus élősövény hajlott az ut közepéig. Ágai hol az én kalapomba, hol feleségem hajába kapaszkodtak, mikor a pocsolyákon ugráltunk át. Ezt tapasztalva, kalapomat kezembe fogtam, és kárörvendve mosolyogtam a sövényre, hogy a hajamba nem kapaszkodhatik. (Mert biz az már régen volt, amikor az én hajamba is kapaszkodhatott valaki vagy valami!) Feleségemnek kalapja hozzám került ugyan, de a hajával nem volt oly szerencsés, mint én; azt a kort pedig még nem érte el, hogy haját kalapjával együtt átadhatta volna

nekem. Így azután, mikor ő ruháját fogta, a sövény se késétt a haját igazgatni.

Teljesen kifáradva, sárosan értünk Bunkó gazda házához. Ez a ház pedig mindenhez inkább hasonlított, mint nyári lakáshoz. A szűk udvart egészen elfoglalták a disznóolak és a trágyadomb. Mindamellet bementünk, hogy kissé kipihenjünk magunkat. Bunkó gazda készséges jóindulattal fogadott.

— Van-e kiadó lakás? — kezdtem, hogy mondjak valamit.

— Van ám! Még pedig olyan, hogy nincs párja a faluban!

Erre már én is kíváncsi voltam.

Két dohos lyukba vezetett. Mindegyiken egy-egy ablak, oly kicsiny, hogy daczára az odatüző napnak, csak félhomály uralkodott a lyukakban.

— Jó hűvös helyecske. A Rozgonyi Mórincz nagyságos ur nem győzte dicsérni. Éppen a multkor találkoztam vele Pesten, a kerepesi-ut sarkán. Tetszik tudni, ott van a hivatala. Mert mikor hivatalban van, piros sipkát tesz a fejére. Az a vörös sipka jól is áll neki nagyon. Jobban, mint a köcsög kalap, amit itt hordott. Szó, ami szó, amire eddig a hunczut német tanított minket, — engedelmet kérek, hogy így mondom — soh'se volt jó; meg hát nem is hozott szerencsét a magyarnak. De meg aztán van ám még egy kisebb lakásom is; hanem az nem való a nagyságos uréknak.

Ez ezzel Bunkó gazda a disznóolak mögé vezetett bennünket.

— Ez a szaléti — mondá és rámutatott egy pár földbe vert léczre. — Rozgonyi nagyságos ur mindig itt ebédelt és vacsorált. A gyerekek is itt játszottak. Jó árnyékos helyecske, nem tűz ide a nap.

Feleségem zsebkendőjét tartotta az orra elé.

— Ó, kérem alásan, az istálló szaga nagyon egészséges! A fővárosi emberek keresik. Ettől lesz csak egészséges a sok vézna, beteg urfi! Azután az illatja se rossz ám! Csak meg kell szokni. Én nem is tudnék ellenni nélküle. A szalétit is azért állítottam itt fel.

— Jó, és mi lenne ennek az ára?

— Tetszik tudni, én szeretem a nyári lakókat, mert hát ilyenkor a csirke, tojás, zöldség is jobban elkél; a tejnek is kerül gazdája, azért nem is tartom ki az árából. Azt gondolom, nem lesz sok 500 korona.

Majd hanyatt vágódtam ijedtemben.

— De kérem, — sietett a gazda hozzátenni — itt lakhatik a nagyságos ur, ameddig tetszik; nincs rá szükségem a tél elejéig. Akkor azután a nagyobbik szobába elrakjuk a krumplit, hogy meg ne fagyjon, a kisebbikbe tehénkénket szoktuk bekötni, valamelyik sarokban még a malaczkoknak is szoritunk helyet, mert bizony az a deszkabodé nem igen tart meleget télen. Bizony nagy gondot adna a sok adó és más költség a szegény embernek, ha az uraktól nem kapnánk néha egy kis pénzt.

— Nem lesz az sok, gazd'uram? Ötszáz korona;

— Nem akarom rábeszélni a nagyságos urat, próbálja meg másutt is. Tudom, hogy vissza fog jönni. Mert ilyen lakást nem talál három faluban!

Elbucsuztunk. Örültem, hogy megszabadultam. Tovább mentünk, házról-házra; de a Hunyadi Izor ur lakásjegyzékében felsorolt lakások mind le voltak már foglalva.

Dél felé fáradtan, éhesen betértünk a »Szolid báránnyhoz« címzett kávéház- és vendéglő-helyi-

ségbe. A tulajdonos, Kazinczi J. Árpád ur azonban legnagyobb sajnálatára kijelentette, hogy ilyenkor még nem tart konyhát, mert nincs kiért, és csak birkaturóval és kenyérrrel szolgálhat. Ám nem panaszkodhattunk. A turót erőszakkal kellett visszatarítani, hogy ki ne másszon a tányérból, olyan mozgékony volt. A kenyérben is akadt némi husféle, amit azonban nem mertem Kazinczi urnak bevallani, nehogy csemegeárban felszámítsa. A megrendelt bort tévedésből a káposztás hordóból merítette ugyan, de az jólesett a nagy melegben. A fényes kirándulási ebéd árába azonban Kazinczi ur betudta még azt a tüzelőfát is, amit a hajdanvaló makkabeusok megsütéséhez elődjei használnak vala.

Épen felkészültünk, amikor az én könnyebbségemre és az ő nehézségére: Hunyadi Izor ur lépett a piszkos korcsmába.

(Folyt. köv.)

Egy mozdony emlékeiből.

Elbeszéli ő maga.

(8. folyt.) A „Kitartás” eredeti humoreszkje.

Kérem, kisiklottak önök már az esküvőjük napján? Nem siklottak ki?

Nohát akkor nincs is fogalmuk arról az érzésről, ami bennem támadt. Persze, hogyan is legyen, ha egyszer nem sikamlottak ki?

Már csak homályosan emlékszem reá, hogy melyik indulat volt akkor erősebb bennem. A harag, a düh, a szégyen — biz én nem tudom. Azóta már sokszor kisiklottam; de ezt az akkori érzést soha többé nem tapasztaltam magamon. Egyetlen vigasztalásom, amit utóljára is el kellett, hogy fogadjak, az volt, hogy nem én bennem rejlett a kisiklás hibája. Valami félreértés lehetett, amiből ez a félrelépés származott. Már mint félreértés az állomási emberek között, meg az én nászkiséretem között. Az állomásbeliek — amint legalább én a jelekből és a horpadásaimból kivettem — egy hosszú kocsisorral siettek elibénk, mikor bennünket jönni láttak. Én szentül meg voltam győződve, hogy bennünket — már mint engemet — jönnek üdvözölni, és őszintén sajnáltam, hogy az ölelkezés olyan ügyetlenül esett meg.

Persze, ennek is mi más lett volna az oka? Csak az, hogy azt a buta, azt a vak, azt a sületlen tökfilkót, azt az ormótlan vizilovat kellett magam előtt talicskázni be az állomásba. És még hogy ez ölelje meg az üdvözlésemre kirohanó kocsisort!

Nohát így nézett ki ennek a borjunak az ölelése!

Ő maga behorpasztott bordákkal ott terpeszkedett a felturt kavicságyon. (Szinte sajnálom, hogy ágyat kell mondanom, mikor erről a baromról van szó.) Horpaszán csak úgy csurgott ki a sok víz, amivel teleszedte volt bendőjét. Vagy két kocsi amugy alaposan rálépegetett a lábaira és mérgükben ezek is úgy rásetenkedtek erre az ormótlan jószágra, hogy már majd megsajnáltam volna a butát. De csak jól van úgy; hadd szorongassák. Szorongattak engem is és nem mondhatnám, hogy ez nekem valami jól esett. Fájt a hátam, fájt a vállam, sajgott a tomporom s a lábaim is úgy érezték magukat a kavicsoson, mintha végig iszaptengerben lettek volna elsüllyedve. Erőlködtem volna; de egy mozdulat nem sok — annyit nem birtam kiszorítani belőlük.

A vágány másik oldalán, a magaméhoz hasonló sorsban, leledzett egy szegény kocsi, amelyik mintha kánkán-gyakorlatokat végzett volna...

Hát mi, guruló jószág, még csak hagyján. Hanem látni kellett volna a rajtunk és körülöttünk lebzselő embereket! És azokat az arcokat!

Különösen a műtanrendőrbácsi viselkedését néztem nagy érdeklődéssel. Néznem kellett a magam baja daczára, mert az egyik szememet sehogy sem birtam levenni róla. (A szenes lapátot, amit az egyik műkedvelő ur ijedtében a fejére dobott, lerázta ő maga.)

Láttak önök már sóbálványt? Ugy-e nem láttak. Hát én sem láttam. De ha önök hivatkoznak rá minden untalan, hát én is megtehetem ugyanezt.

Ilyen sóbálvány volt a műtanrendőrbácsi. De csak addig, amíg az ölelkezés zaja, ropogása elnémult és amíg én megfeneklettem. Ahogy ismét mozdulatlan, szilárd talajt éreztem a lábaim alatt, a sóbálványból előbb mozgékony higanyoszlop, majd a következő pillanatban kámforbálvány lett. Bűvészi gyorsasággal ugrott le a hátamról és tűnt el a kocsik mögött. Mint valami visszhang ütötte meg füleimet — de már csak onnan a kocsik mögül — ez a néhány szó:

— Vizsgálat... tényállás... diszn...

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. J. S.-A.-Ujhely. Választ küldtünk lapunk 10-ik számában.

892. sz. előfizető. Kérdéses könyvet tessék közvetlenül a kereskedőnél megrendelni. Nálunk nincs belőle készlet.

Katika. Krumply Kristóf verseit a hét krónikájáról maga szerkesztőnk írja. Ugyszintén ő az írója a mozdonyhistoriának is. Ám azért szívesen fogad hasonló dolgozatokat a tagoktól is — csak megüssék a mértéket. Próbaküldeményt várjuk.

Mitró István, Nagy-Röcze, 4 koronát; Buczkó János, Pécs, 5 korona 40 fillért; Szalóky János, Ipolyság, 6 koronát; Iltsik L. Árpád, Zimony, 6 korona 50 fillért; Biró Ede, Kovászna, 6 korona 80 fillért; Zsigmond Ferencz, Kézdi-Vásárhely, 6 korona 80 fillért; Szűcs Sándor, T.-Szt.-András, 6 korona 80 fillért; Horváth Gábor, Csála, 7 koronát; Szrubian Ede, Temes-Kubin, 7 korona 90 fillért; László Ferencz, Kolozsvár, 7 korona 90 fillért; Tóth József, Ipoly-Pásztó, 8 koronát; Szalmuther József, Kismarton, 8 korona 85 fillért; Szekeres Ferencz, Brassó, 9 koronát; Mattyasovszky Gyula, Magyar-Szék, 9 korona 20 fillért; Béczy Vincze, Ivanec, 9 korona 90 fillért; Szathmáry József, Dorogh, 9 korona 90 fillért; Zsebők István, Ács, 10 korona 10 fillért; Magyar Mihály, Kis-Várda, 10 korona 20 fillért; Tankó István, Eger, 12 korona 80 fillért; Cseh Sándor, Uj-Péteri, 15 koronát; Magyar Dénes, Fogaras, 15 korona 40 fillért; Doór Ferencz, Alsó-Árpás, 16 korona 30 fillért; Rác Ferencz, Kiszács, 16 korona 39 fillért; Balázs Márton, Maros-Ludas, 16 korona 39 fillért; Sziklay László, Budapest, 16 korona 44 fillért; Galba Mátyás, Lipótvár, 16 korona 70 fillért; Takáts János, Szombathely, 17 korona 6 fillért; Schiller Miksa, Breznóbánya, 17 korona 40 fillért; Könyves Kálmán, K.-Kún-Félegyháza, 17 korona 46 fillért; Lócsey György, Tövis, 17 korona 96 fillért; Kocsis István, Piski, 19 korona 55 fillért; Virbán János, Maros-Bogát, 19 korona 69 fillért; Gottrich Márton, Vecsés, 19 korona 80 fillért;

Bajnok Béla, Budapest, 22 korona 25 fillért; Tóth Ferencz, Anina, 23 korona 80 fillért; Dániel Sándor, Banicza, 27 korona 20 fillért; Egyházy János, Esztergom, 30 korona 50 fillért; Szathmáry Károly, Uj Arad, 32 korona 88 fillért; Batári András, Miskolcz, 45 korona 49 fillért; Zsigó György, Nagy-Várad, 46 korona 8 fillért; Guttmann Ignác, S.-A.-Ujhely, 46 korona 79 fillért; Torzsás György, Temesvár, 54 korona 62 fillért; Hegyi Endre, Kis-Czell, 66 koronát; Polgár Sándor, Fiume, 74 korona 88 fillért; Somody Imre, Kecskemét, 92 korona 25 fillért; de Rivó József, Bród, 133 korona 43 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk.

— Baranyai Fülöp, Ujpest, junius és julius hónapokra; Asbóth Lajos, Popovaca, szeptember és október hónapokra; Józsa Bertalanné, Budapest, október hóra; Kell István, Vajda-Hunyad, január hóra; Máthé Mihály, Kolozsvár, január hóra; Pojmann Vincze, Somogy-Szobb, január hóra; Andrejesák András, Bártfa, január hóra; László János, Vajta, január hóra; Ács Lajos, Rákos-Csaba, január hóra; Stefanovitz Edgárd, Déva, január hóra; Zsetkei László, Hosszmező, december, január és február hónapokra; Sári Gáspár, Fűzes-Abony, január és február hónapokra; Schwarzkopf János, Pécs, január és február hónapokra; Petrik Mihály, S.-A.-Ujhely, január és február hónapokra; Pataj Károly, Kispeszt, február hóra; Rigasz András, Jernye, február hóra; Balhási János, Vinkovce, február hóra; Kalászy Géza, Ó-Kér, február hóra; Bálint Ferencz, Szill-Sárkány, február hóra; Halász Sándor, Berettyó-Ujfalu, február hóra; Rentka István, Budapest, február hóra, főlőslég 2 korona; Horváth István, Szolnok, február hóra; Darvas György, Selyp, február hóra; Harajovits Ödön, Petrozsény, február hóra; Barabás Károly, Belovár, február hóra; Adaska Mihály, Chocholna, február hóra; Kuszenda Pál, Trencsén-Tepla, február hóra; Libertinyi Sámuel, Pálfalva, február hóra; Deutsch Armin, Fogaras, február hóra; Szántó Zsigmond, Arad, február hóra; Sinkó Péter, Fogaras, február hóra; Tormássy Ferencz, Kaposvár, február hóra; Kakuszy Antal, Karánsebes, február hóra; Bálint Gyula, Budapest, február hóra; Flam Alajos, Segesvár, február hóra, főlőslég 2 korona 50 fillér; Simon Ede Dániel, Perjámos, február hóra; Skvorác János, Doberlin, február hóra; Szász István, Székely-Kocsárd, február hóra; Matula János és Jánosné, Trencsén-Tepla, február hóra; Péter Illés, Selyp, február hóra; Jernei István, Selyp, január, február és márczius hónapokra; Juhász József, Lugos, január, február és márczius hónapokra; Bodó György, Karczag, január, február és márczius hónapokra; özv. Juhász Gáborné, Boba, január, február és márczius hónapokra; Szabó János, Keresztur, január, február és márczius hónapokra; Wittine György, Péczel, január, február és márczius hónapokra; Novotny János, Szombathely, február és márczius hónapokra; Reinhold Rezső, Budapest, február és márczius hónapokra; Miskovics János, Nagy-Röcze, február és márczius hónapokra; Wentzel Márton, Nagy-Kikinda, február és márczius hónapokra; Mandák János, Budapest, február és márczius hónapokra; Bujni János, Melsicz, február és márczius hónapokra; Csernus Károly, Budapest, február és márczius hónapokra, 40 fillér hiány; Gaál Nándor, Párkány-Nána, február és márczius hónapokra; Juhász Ferencz, Budapest, február és márczius hónapokra; Csáji János, Igló, február és márczius hónapokra; Mátyus Pál és Mátyus Pálné, S.-A.-Ujhely, február és márczius hónapokra; Buczkó György, Rima-Szombat, február és márczius hónapokra; Ehrenfeld József, Komárom, február, márczius és április hónapokra; Chrien Ádám, Selmezbánya, márczius és április hónapokra; Asztalovszky Kálmán, Dóválló, márczius és április hónapokra; Rusz Vilmos, Zágráb, márczius és április hónapokra; Mészáros György, Szolnok, márczius és április hónapokra; Horváth Zoltán, Betlér, márczius és április hónapokra; Huber Ede, Felső-Nyék, márczius és április

hónapokra; Süli Pál, Szeged, április hóra; Podrabszky Jenő, Szombathely, márczius, április és május hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Tagtársaink figyelmébe ajánljuk

CZOCZKIS BERNÁT

műhimző-intézetét

BUDAPEST, V. ERZSÉBET-TÉR 15. sz. alatt
ahol mindenféle himzési munkák gyorsan, szépen
és jutányos árban készíttetnek.

Háztartási iskola.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 15. sz.

A főváros egyik legkiválóbb intézete, ahol a délelőtti órákban polgárleányok és előkelő uri hölgyek tanulnak sütni, főzni varrni igen csekély díjazás ellenében. Az iskola br. Dániel Ernőné, az ország egyik legkiválóbb mágnásasszonyának gondozása alatt áll, ki személyesen is örökdi az oktatás helyes iránya felett.

Igazgató: *Szécskay István*, vezető: *Balázs Sándorné*, kézimunka-tanító: *Koncz Ida*.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körút 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezel.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányu sérvkötők. összes betegápolási eszközök és kötszerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint múlab és múkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes úrjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessenek.

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

Váltóór

cserélni óhajt Gyála állomásról. Ajánlatokat »Csamangó Ferencz váltóór Gyála, pályaudvar« címen kér.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkisérek számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérek figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

Cserélni

Óhajt mozdonyfűtő Nagy-Becskerekéről bármely más vidékre, de különösen a dunántuli vonalakra.

Czím: a kiadóhivatalban tudható meg.